

Šiame numeryje:

Ar jau mokate naudotis prezervatyvais? O gal jie nereikalingi?

Apie tai - 2 psl.

Dar šis bei tas apie homoseksualizimą 3 puslapyje.

Kas sekundę pasaulyje venerine liga užsikrečia 4 žmonės. O Lietuvoje?

Skaitykite 3 puslapį.

ŽVILGSNIS | PASAULY

* Namibijoje (Afrika) AIDS sergančių žmonių skaičius padvigubėja kas 8 mėnesiai. Šiandien užregistruoti 505 atvejai, iš kurių 318 - nuo 1990 m. pradžios. Iš pastarųjų - 55% vyrų ir 75% asmenų nuo 15 iki 44 metų (LeMonde, 1990.12.20).

* Pietryčių Azijoje šiuo metu užregistruota mažai AIDS atvejų. Tačiau situacija gali pasidaryti daug rimtesnė, jeigu nebus imtasi jokių priemonių. Dabar seropozityvių asmenų regione turėtų būti apie 500.000. Vienintelė Birmos valdžia skelbia seropozityvių asmenų skaičių šalyje (Liberation, 1990.12.21).

* Japonijos sveikatos ministerijos darbuotojų studijos duomenimis, iš 1420 seropozityvių šios šalies žmonių daugiau negu 20% - moterys. Kaip mano atsakingi darbuotojai, pagrindinis užsikrėtimo AIDS šaltinis Japonijoje - heteroseksualiniai santykiai (Panorama du medecin, 1990.12.21).

* Vietnamo vyriausybė oficialiai paskelbė, kad nustatytas pirmasis ŽIV nešiojimo atvejis. Vietinė valdžia teigia, kad buvo ištirta 49.212 asmenų, kurie laikomi priklausą rizikos grupėms. (Literatio, 1991.01.16 d.). PSO šio atvejo nebuvo užregistruoti.

* Strasburgo teismas 18 mėnesių nuteisė kalėti 29 metų vyrą. Žinodamas, kad yra seropozityvus, šis vyras grasino policijos inspektoriumi užkrėsiąs pastarąjį. Iš jo taip pat priteista sumokėti vieną simbolinį franką Autonominiai Policijos Profesąjungų Federacijai (FASP). Nuosprendis buvo peržiūrėtas ir bausmė sumažinta iki 12 mėn. griežto režimo kalėjimo, vis dėlto trims metams uždraudžiant lankytis Žemutiniojo Reino departamente (Quotidien de Paris, 1991.01.10).

* Amerikiečių medicininės studijos duomenimis, ŽIV užsikrės 90% asmenų, perpylus jiems infekuo tą kraują. Tarp kitko, tos pačios studijos duomenimis, mažiau negu 1% med. personalo, atsitiktinai įsidūrus, taps seropozityviais.

Amerika AIDS kontekste nėra baisi, jei turi vieną žmogų Lietuvoje. Prezervatyvai nepadės išvengti ligos, jei bus užmiršta dorovė...

Andrius.

Štai tokia buvo "FOJE" lyderio Andriaus Mamontovo nuomonė, kai mes jo paklausėme, ar jis, būdamas JAV, neblyjo užsikrėsti ŽIV. Na, o kitame mūsų laikraščio numeryje rasite daug įdomių Andriaus minčių apie...

Pats Andrius gegužės mėnesį vėl išvyksta į JAV. Informuojame visus, vykstančius į Jungtines Valstijas, kad PSO duomenimis (1990. 11.31) šioje šalyje užregistruotas 154 791 AIDS susirgimo atvejis.

Andriui tai nėra aktualu, na o visi kiti - saugokitės!

Building a better penis

Prieš dešimt metų moterims, kurios norėdavo tapti vyrais, dažnai lekdavo nusivilti. Jų gaujėji falai, atkurti naudojant raumenų audinį, atrofudavosi dėl nervinės stimuliacijos trūkumo, rašo Jacki Mason žurnale "Omni".

Paskutiniai mikrochirurgijos technikos pasiekimai norint atstatyti sužeistą, ilgą ar nuo gimimo nesveiką varpą, Igalino gydytojus sukurti natūraliai atrodočius ir neurologiniai jautrius falus.

Gydytojai Lawrence Gottlieb ir Lawrence Levine iš Čikagos Universiteto yra chirurgijos, kai oda ir audinys iš paciento rankos yra šimama ir persodinama papūvoje, pradininkai.

Paklaudusį pasitenkinimą galima pasiūlyti, sako Gottlieb, tuo, kad gaktinis nervas, kurio

perduodami erotiniai ir kiti jutiminiai pranešimai iš lytinių organų į smegenis, yra užkabnimas naujajame persodintame audinyje. Rankos audinio nervai apmirštanti, gaktinis nervas išpiečia mirusiojo nervo apvalkalo viduje, jam pasaugant maždaug 1 milimetrą per dieną. Jutimas naujoje varpoje, pasak Gottlieb, atsiranda po 3-5 mėnesių. Vėliau yra įstatomas rankinis siurblys arba pusiau tankstus silikoninis strypas, kad būtų galimas lytinis aktas.

"Nervo užkabnimas - tikras persilaužimo momentas falio atstatyme", - sako Levine. "Pa didėjęs laurumas leidžia pacientui pajusti kur kas didesni pasitenkinimą".

AIDS anoniminių pasitikrinimo kabinetų telefonai:

Vilniuje - 350295,
Kaune - 730460, 795405,
Klaipėdoje - 19637,
Šiauliuose - 28747, 25517,
Panevėžyje - 62651,
Anykščiuose - 52271.

Šiuo metu yra užsikrėtę ŽIV:

Lietuvoje - 10,
Latvijoje - 10,
Estijoje - 12 žmonių.

Sveikiname

Birutę Pegasytę ir Diną Zaurą, pasiryžusių susituokti ir gyventi sveiką lytinį gyvenimą. Jungtuvės įvyks prie VU centrinių rūmų 13.30 val.

Vestuvių iškilmės įvyks tą pačią dieną (balandžio 6) 15 val. Saulėtekio alėjoje prie VU. Kviečiame apsilankyti ir padėti pagrindiniams liūdetojams - fizikams.

FIDI O.K.

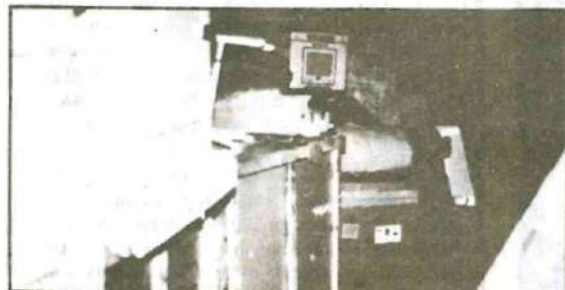

AIDS Lietuvoje - tarp slogos ir gripo...

Turbūt jau mažai liko žmonių, nežinančių, kas yra AIDS. Tačiau tik labai nedaugelis tiki, kad šia liga jie gali susirgti. Visi mano, kad būtent jiems ši liga negresia. Ir negalvoja, ką reikėtų daryti, kaip reikėtų gyventi, jei vis dėlto užsikrėstų žmogaus imunodefekto virusu (ŽIV). Abejoju, ar lengva būtų jiems išverti. Net ir civilizučiausiose pasaulio šalyse užsikrėtusieji yra įvairiai diskriminuojami. Vargu ar Lietuva taps išimtimi. O ką šioms žmonėms reikės daryti, jei jie susirgs? Kreiptis į miesto, rajono ar kaimo ligonines? Bet gi jūs paskaitykite dar kartą (plačiau apie tai buvo rašyta "A.K." 11 numeryje) gydytojų anketos rezultatus - 46,6% gydytojų bijo užsikrėsti ŽIV darbe, tik 55,8% jų gydytų sergančius AIDS ligonius, tik 36,6% aiškiai, kad jiems pakanka žinių apie AIDS. Ši apklausa parodė, kad medikai bijo AIDS ir nelabai žino, kaip reikėtų elgtis atvykus infekuotajam. O atsakinėjo gydytojų elitais - Lietuvos gydytojų suvažiavimo delegatai!

Vadinasi, vienintelė patikima vieta, kur užsikrėtusieji gali kreiptis - Lietuvos AIDS profilaktikos centras (LAPC). Tam jis ir įkurtas. Tad kaipgi čia jausis šie nelaimingieji žmonės? Pasivaikykime po LAPC patalpas.

[šikūręs (prisiglaudęs) Respublikiniame Odos ir veneros ligų dispenseryje]

Štai stomatologinei kėdei, skirtai infekuotiesiems gydyti, vietos užleko ilį sandėlyje.

je, dviejuose kambarėliuose spaudžiasi visa laboratorija, neturi reikiamų atskirų patalpų anoniminis kabinetas, leidybos skyrius - viename kambaryje, epidemiologai - kitame. Štai specialistų žodžiai.

Epidemiologas Ričardas Kjelius:

- Pagrindinis mūsų darbas - bendravimas su užkrėstaisiais. Baisu? Ne! Tiesiog nėra elementarių darbo sąlygų: viename kambaryje be langų sėdime penkiese. Atėjus pacientui, keturi turti išėiti už durų. Kambaryje - 28 laipsniai šilumos. Vienu telefonu naudojames septynišose. O būtina turėti nors keletą kambarių bendrauti su užkrėstaisiais, būtina turėti atskirą telefoną, kad jie galėtų mums bet kada paskambinti. Tada žmonės pasitikės mumis ir nebijos kreiptis.

AIDS referens laboratorijos vedėja Edita Apuokienė:

- AIDS ir šią ligą lydinčių oportunistinių infekcijų diagnostika yra susijusi su XX a. mokslo laimėjimais. Norint sukurti gerą laboratoriją ir aprūpinti ją šiuolaikine įranga reikia daug lėšų, darbo. Todėl keista, kai po daugelio vargų, prašymų ir maldavimų gavus gerą užsienietišką aparatūrą, ir geriams, ilgą laiką besistažavusiems centriniuose SSSR mokslinio tyrimo instituteose, specialistams Lietuvoje nerandama vietos. Galia, bet už rublius mes negalime nusipirkti iš Vakarų komercinių diagnostinių test-sistemų oportunistinėms infekcijoms tirti. O Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje jų gamyba dar menkai išvystyta. Šią problemą galėtume spręsti mes, daugindami šių ligų sukėlėjus mūsų laboratorijoje.

Tęsinys 3 psl.

Vėl patekęs į viešnamių gatvę, susidūriau su senyvu negru, kuris mirksėjo lange stovinčiai kekšei, bet artn nėjo.

- Ką, seni, penkiasdešimt guldenu neturi? - paklausiau.

- Kam penkiasdešimt? Duos ir už trisdešimt penkis! Išbandyta, šefe! - žvaliai atraportavo ne-

kažkas tampa. Atsimerkęs pamaciau, kad tai olandų polime-nai. Salės kampus nugulė žmonės jau buvo pabudę, grūdė j maišus daiktus ir ėjo pro duris lauk. Iškišau galvą į gatvę - smarkiai lijo. Grįžau į stotį, įlindau į kažkokį koridorių, radau ten autokarą mediniu kėbulu ir

maišį ar polietileną. Radau bemiegantį vakarykštį Gorbačiovo gerbėją. Teko išgerti kavos coffeshop'e "Smoky" ir citi bastytis toliau. Galiu pasakyti, kad bastymasis po tokį miestą, kaip Amsterdamas, suteikia didžiulį malonumą. Miestas miega, saulė jau pakilus, veikia keletas ka-

Julius Narimaitis

Kaip mane atsisakė aptarnauti...

Pradžią 12 numeryje

gras, matyt, dirbantis gatvės in- struktoriai.- Paduok jai 25 ir 10 guldenu banknotus, ir gerai. Turi?

- Ne, neturiu, be to, aš... nenoriu.

- Klausyk, čia be pinigų nėra ką veikti, net jei nenori moters. Kodėl nepasiėmėi? - jis, matyt, palaikė mane išsiblaškiusiu studentu, palikusių pinigų viešbu- tyje.

- Aha, bėgu pasiimti,

- užtikrinau jį, - o kiek laiko su ta moterim gali- ma būti už tokią sumą - naktį ar valandą?

- Pusvalandį.

Man atvėpo žiauna.

Juk tai pasityčiojimas - už tokią sumą... Bet pas- kuvi pagalvojau - tiek olandai uždirba per 1-2 valandas. Kodėl gi ne- pasilinksinti? Mūsų sąlygomis pusvalandis su trokštamos formos moterimi turėtų kainuoti rublį penkia- sdešimt. Bet socializmo sąlygo- mis - moka moteris...

Miegoti patraukiau į stotį. Pa- siklojau miegmaišį tarp pato- gijai įsitaisiusių stoties gyventojų - valkatų, narkoma- nių, jaunuolių, neradusių nakvy- nės namų arba napanorusių mokėti už nakvyne, kaip ir aš. Vos užsnaudau, mane pradėjo

ramiai išsimiegojau visą naktį. Valę koridorių darbininkai ne- pasakė man nė žodžio - ne jų reikalas.

Ryte išėjau į stoties aikštę, pas- kuvi mane rėdami išvirto du vaikai, juos vijosi ir daužė kiti du jaunuoliai. Vienas iš tų bes- sprunkančių vis pargriūdavo. Atvažiavo policija, begriuvinė- jantį pasodino ant mašinos ka- poto, bet tas ir nuo ten griūdavo.

vinį, bet lankytojų dar nėra. Prie tiltų turėklų prirakinta be- galės dviračių, kai kurie jau ne- be pirmus metus, be ratų, surūdiję, kai kurie persverti per turėklus ir kabo virš vandens. Kanaly krantinėse - virtinės įvairiausių mašinų su užrašais "parduodama". Ir dar daugybė dalykų, nuostabių ir nepakarto- jamų.

Staiga prie manęs dviračiu

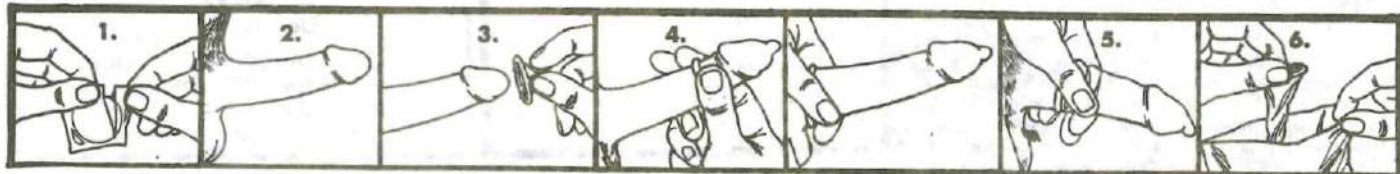
Paaiškėjo, kad jam kažkas bak- stelėjo peiliu į pilvą. Viskas vy- ko 7 valandą ryto. "Gerai prasideda ši diena", - pamaniau ir nuėjau ieškoti kokio suoliu- ko, kad išsimiegočiau. Bet visas miestas buvo šlapias nuo nak- ties lietaus, o kur tik sausėnė vieta - ten gulėdavo koks nors žmogus, susivyniojęs į mieg-

privažiavo vaikas ir paklausė:

- Na kaip, išsikeitei savo litus? Tai buvo tas pats vaikas, ku- ris vakar bandė įtikinti banko tarnautojus, kad mano 5 litai - pinigai, vertingesni už dolerius.

(Daugiau nebus.)

Ar žinote kaip naudotis prezervatyvais?

1. Atsargiai praplėsti maišelį, kuriame yra prezervatyvas.

2. Palaukti, kol varpa subrinks.

3. Suspaudus prezervatyvo viršūnės spenelį, dviem pirštais užmaiti jį.

4. Mauti švelniai, spaudžiant į varpos pagrindą. Užmovus palikti vietos spermai.

5. Po seklos išsiskyri- mo, prezervatyvą nu- mauti palenkus varpą, susukti jį.

6. Prezervatyvą įdėti į polieti- leninį maišelį, užrišti, išmesti kartu su šiukšlėmis. Negalima jo mesti į tualetą.

Tai reikia žinoti!

- Jeigu nesi tikras savo lytinio partnerio išikimybne, visada prinaudok prezervatyvą arba reikalauk, kad jį naudotų tavo partneris.
- Prieš naudodamas prezervatyvą, pažiūrsk į jo galiojimo datą.
- Vyras privalo užsimauti jį prieš lytinis santykius, t.y. prieš susimaišant kūno skysčiams.
- Maudamas prezervatyvą, nepažeisk jo pirštų nagais.
- Nesinaudok tuo pačiu prezervatyvu du kartus. Jis apsaugo tik vieną kartą!
- Nenaudok kelių prezervatyvų iš karto.
- Būk virtas ir nesigėdink juos pirkdamas. Tai visai normalus poelgis.
- Nesivaržyk prieš savo lytinį partnerį. Prezervatyvo naudojimas nereiškia, jog esi kažkokia užkrato nešiotojas. To reikalauja AIDS profilaktika.

Kokie prezervatyvai geriausi?

Amerikietiški, kinietiški, lenkiški ar sovietiniai?

Lietuvos AIDS profilaktikos centro vadovo pavaduotojo A. Trečioko nuo- mo- prezervatyvai į geresnius ar blogesnius skirstomi ne pagal tai, kokioje šalyje jie pagaminti, bet pagal storį.

Kuo storesnis prezervatyvas - tuo jis patikimesnis!

Tarp kitko - storiąsi pasanyje yra tarybiniai prezervatyvai...

Išvadas darykite patys!

TEGUL KALBA

Homoseksualizmas: mada, liga, nusikaltimas, nelaimė?

"Atsargiai, grėsminga situacija!" Tokiomis ir panašiomis rubrikomis nuskaudėję pasteruotu metu gana rūstoki rašiniai mūsų periodikoje apie seksualinių mažumų analogiją. Nusibodę, nors kartais ir gana progresyviūs tie "laimai" vis dar skverbia si į mūsų sieles ir protus, iškraipydami pasaulėžiūrą ir sukeldami ne pačius geriausius jausmus bei prisiminimus.

Gerai, kad dar neatsiranda tokių rašinių su tais pačiais "laimais", kaip pvz.: heteroseksualizmas - kiekvieno žmogaus "šventa" paraga!.. Arba: Tik heteroseksualizmas "išgydys" jus nuo depresizmo, alkoholizmo ir biurokratijos!

Nors dabar daugiau ir drąsiau pradėjome rašyti apie šias problemas, tačiau kai kurių autorų braižas, deja, nedaug kuo skiriasi nuo anų sąstingio laikų dvasios. Kai žmogus perskaitęs panašius rašinius tik ir bandydavo pirmiausia virė kiti galy pakabinti klausukus, o kartais net ir Damoklo kardus. Tuo įtarinėdamas

juos homoseksualizmu, biseksualizmu, o gal ir lesbianizmu... Ir nežuok Dieve, tarsi stabo ištikti nesumojome paklausti- o gal tas pas rašėva - koks degeneratas, davalta, pizonas, arba dar koks narcizas? Ir bevelija nusilepti savo ydas už panašių rašinių, o kartais net ir už baudžiamų straipsnių. Todėl išties nelengva buvo rasti vidurį tarp tokių chameleono sindromų ir pikytiškų šantažų epidermių.

Laikas nestovi vietoje... Deja, deja, lyčių asimiliacija ir etinis šių procesų reglamentavimas irgi ne toks jau paprastas, ir ne trumpalaikis reiškinys. O besinaudojant spaudos monopoliu ir panašių žodžių sarkazmu, nereta žmogų buvo galima paralyžuoti ir suriesti į "ožio ragą". Todėl, deja, ne taip lengva dabar po to jį vėl greitai ir nepažeidžiamai išliesti.

Po šių žodžių nesinorėtų padėti taško. Nes mūsų Pacifistinio Apsigyrimo Lyga jau seniai domisi, analizuoja ir bando padėti išspręsti dorovės ir seksualinių mažumų analogijos problemas. Tuo pačiu norime padėti užkirsti kelią plisti AIDS, kito-

kioms venerinėms ligoms. Todėl gerbiamus skaitytojus (vyrus ir moteris) prašytume padėti mums šioje srityje. Siųskite pasiūlymus, atsiliepimus, pagedavimus, bei kritines pastabas panašių klausimų temomis. Gafnūšius prašytume paremti mus ir finansiskai. Kviečiama įvairių profesijų žmones, ypač medikus, teisininkus, pedagogus, bei akademinį jaunimą. Norintys galės papildyti ir mūsų apsigynimo Lygos gretas, įsigyti "ADONIO" žurnalą, arba kitos specialios literatūros. Kas nežino, primename, jog mūsų Lyga turi pagrinde kalbėti visų seksualinių mažumų vardu.

Tuo pačiu reikia priminti, jog į mūsų sąstatą savisaugos tikslais įjungia ir Homoseksualinio Apsivietymo Blokas.

Beje, pagedaujantiems anonišku, nepastipriū prižadame išsaugoti.

Jonas Rupšys

Pateko į rankas Tamstų leidžiamas laikraštukas "AIDS kronika". Gerai, kad rašote apie AIDS. Bet veiksmingiausia priemonė, leidžianti apsaugoti tautą nuo šios mirtinos ligos - tai visual advertising, t.y. regimoji reklama.

Pas mus žmonės pavargę darbe neturi laiko ar noro gaisintis, norėdami ką nors paskaityti. Žmonių laiką sutaupo, suteikia tikslas žinias reklama. Pas jus dar to nėra.

JAV ant troleibusų šonų, visose viešose vietose: prie barų, didelių restoranų, kino teatrų, bažnyčių, kurčiuose yra parašyta trumpai - AIDS is Death! (AIDS yra mirtis). Paskaitęs tokias trumpas, didelėmis, aiškios raidėmis parašy-

tas reklamas, žmogus sužino ligos požymius, jos pasekmes. Lietuvoje to irgi nėra. Gelbėkit savo tautą!

Mačiau vieną parašytą žodį "AIDS" Vilniuje, Kalvarijų gatvėje, ant namo. Tačiau nevykęs. Raidė D raudonais dažais užtepta. Deja, toks "prašmatnumas" ar "originalumas" yra ne vietoje. Parašykite reklamas aiškios, didelėmis raidėmis, kad jas galėtų lengvai perskaityti jaunimas, vaikai, seneliai.

Tamstos dar nesuprantate tos ligos baisios žalos - skausminga mirtis, žmonių, tautų sunaikinimas. Iš Rusijos užplūts Jūsų kraštą ta nelaimė, jų gatvės mergos pas jus laisvai įvažiuoja ir jas lengvai priregistruoja, nėra rimtos kontrolės, norint apsaugoti savo Tautą. Mes bijome tos ligos kaip baisiausio maro. Tad prašome - susigriebkite kol nevēli!

Su pagarba E. Dargis
Illinois St., USA

LIETUVOJE 1989 m. VIEN TIK NUO GONORĖJOS GYDĖSI 3458 ŽMONĖS!

Pradžia 2 psi.

AIDS Lietuvoje - tarp slogos ir gripo...

Bet dėl patalpų trūkumo, šiam tikslui skirta įranga stovi neišpakuota sandėlyje ir net lauke (laminariniai bokšai, centrifūgos, šaldytuvai).

Neseniai Danijos Caritas padovanojo mums šiuolaikinę diagnostinę aparatūrą už 214 tūkst. Danijos markių. Jos pagalba bus galima išaiškinti ŽIV infekuotus asmenis, kai jų kraujyje dar nėra specifinių antikūnų. Tik šiuo metodu galėsime patvirtinti arba paneigti abejotinus rezultatus (jų Lietuvoje dabar - per 100). Deja, užsieniečiai greičiau supranta, kad tik tinkamai pasiruošus, galima užkirsti kelią epidemijai.

Taigi, štai kokiomis sąlygomis tenka dirbti centro kolektyvui. Tiesa, kiek geresnes sąlygas turi informacijos, žvėtimo skyriai - jie įsikūrę atskirame namelyje Nemenčinės plente. Na, o Moliėtų plente laukiama, kada gi aukštesnieji dėdės supras, kad AIDS visame pasaulyje ne veltui vadinamas baisiausiu "XX a. maru", kad tai ne kažkas tarp slogos ir gripo...

Artūras Butkevičius

Transsesksualinės varlės

Tuo metu, kai žmonės, norintys pakeisti savo lytį, turi įveikti daug kliūčių, vienos rūšies varlės - Afrikos nendrinė varlė [Hyperolius viridiflatus ommatostictus] - "persijungia" iš moteriškos į vyrišką giminių savaimę, rašo Bill Lawren, (Omni).

Organinė lyties pakeitimo operacijos versija atskleidė, biologams Ulmar Grafe ir Eduard Linsnermarin stebint Afrikos varlių elgesį terariume Vakarų Vokietijos Würzburgo Universitete.

Vieną dieną jie pastebėjo patelę, "kovojančią su patinų pora, - retą elgesį šiai rūšiai, sako Grafe, kadangi "patelės nekovoja". Keleto vėlesnių mėnesių metu septynioms patelėms išsivystė sėklidiniai

mazgelai ir keturios iš septynių apvaisino kitų patelių kiaušinėlius, sukurdamos visiškai normalius nendrinus varliukus. Tam, kad pamatytų, ar nendrinės varlės pakeičia savo lytį dykumoje, Grafe, dabar dirbantis Cornell'io Universitete, praleido 3 mėn. Zimbabvėje, nepastebėdamas lyties pakeidimo įrodymų. Bet, anot jo, "sunku įsivaizduoti bet kokį gyvūną, darantį tai laboratorijoje, o ne laisvėje. Tiesiog reikia toliau stebėti".

Kodėl nendrinės varlės keičia lytį? Viena galima priežastis: kai vienos lyties atstovų pasiūla yra maža, kai kurie kitos lyties - pasikeičia. "Evoliucinis stimulas", - sako Grafe, - "visada krypsta į poravimąsi".

Pagal spaudą.

Pirminkaujantis tęse:
- Taigi, klausimas išspręstas, o dabar pakalbėsime apie linksmesnius dalykus. Kitas mūsų dienotvarkės klausimas - apdovanojimai. Mums kaip tik iš tresto atsivertė importinių prekių. Čia tokia dėželė graži. Užrašyta "No AIDS" ir dar kažkas... "STERIL". Čia vertėjo reikia...

Kažkas išbėgo ieškoti vertėjo.
- Nors, aš manau, kad visiems aišku, kas čia galėtų būti. Todėl vertėjo netrauksime. Aš tik dar norėjau pasakyti, kad šiuo metu visa mūsų didžioji šalis įsijungė į kovą su "XX a. maru" - AIDS. Partija ir vyrausybė skiria daug pastangų, kad liga neplistų, o galbūt net ir išnyktų, tačiau reikia pripažinti, kad yra ir trūkumų...

Kažkas iš salės sušuko:
- O tai kas ten dėželėje?
Pirminkaujantis truputį sutriko, kiek paraudo, bet tęsė toliau:

- Čia, taip sakant, tokios plataus vartojimo prekės... na, kurios patikimai apsaugo nuo AIDS, bent jau aš taip manau.

Pirminkaujantis dar pačiupinėjo dėželę, atidarė ją ir išėmė 3 mažesnius paketėlius. Paspaužinėjo. Jie buvo minkšti.

Tas pats balsas nerimo:
- Tai kas ten dėželėje? Čia nieko nesimato! Salėje kilo šurmuly.

- Draugai, prašu rimties, - nuramino pirminkaujantis, - čia tokios specialios gumelės, kurias, taip sakant, reikiama momentu panaudojus, ligos galima išvengti. Žodžiu... čia tokie... manau, aišku. Aš dar ką norėjau pasakyti, žodžiu, tokių gumelių dabar labai stinga, ir tu pasinaudoję įvairūs ekstremistai ir spekuliantai išnaudoja darbo žmones ir spekuliuoja šiais svarbiais kasdieniniame gyvenime medikamentais.

- O aš skaičiau, kad tik atsitiktinai bendraujant galima pasigauti... Atsiprašau, susirgti, - pasakė kažkas iš technikų. - Jūs sakot, kad kasdien, - pabaigė technikas. Kažkas pradėjo juoktis.

- Draugai, mes čia ne tam susirinkome, - susivaldė pirminkaujantis. Šiandien reikia nuspręsti, kam atiteks šie brangūs importiniai...

niai... šiuo atveju - dovana. Reikia gerai apsvarstyti apdovanojamo kandidaturą. Žmogus turi būti geras, nusipelnęs... Žodžiu, aš gi galėjau ir pats paskirti, bet dabar "glasnost", ir mes turim nuspręsti drauge, taip sakant, kolektyvas, viešai.

Visi tylėjo. Galiorka šurmuliavo, bet pasiūlymų nebuvo. Staiga iš savo vietos pašoko kažkoks jaunas nematytas vaikinys ir sušuko:

- Aš - jaunas specialistas, man priklauso be eilės.

- Jaunas, tai ir būk savo vietoj. Kai užsiar nauisi, tai ir gausi, - pasigirdo balsas, bet žmogaus nesimatė.

- Bet supraskite, aš nevedęs, man be jų niekaip, - gynėsi jaunas.

- Jis, matot, be medikamentų nemoka. Ko jus institute moklo. Ir, apskritai, susilaikymas - dorybė.

- A tai kodėl, ramsta, nesusi laikot...
- Man žmona neleidžia...

- Aš siūlau Zofiją, - pašoko kažkoks vyriškis kitoje salės pusėje, - planas - visada, kokybė - visada, darbo spartuolė, medaliais apdovanota, garbės raštais, pereinamom galreim...

- Tai ką, ji juos ant sienos kabins prie galrelių, ar ant kaklo nešios kaip medaį. Tu geriau sakyk, man reikia, tai ir Zofiją bus... salėje šurmuly didėjo.

Netikėtai prezidiume atsistojo vieno iš sektorių viršininkas ir nuramins susirinkusiuosius pradėjo:

- Manau, problema rimta, todėl reikalingi rimti, "patikrinti ugnyje", žmonės. Siūlau rinkti ką nors iš karo ir darbo veteranų...

- Tėisingai! - sušuko kažkas iš salės. - Aš fašistus ne tam vėju, kad medikamentų negaučiau. Čia ne privilegija, čia poreikis.

- Tau tai jau vargu ar prireiks. Mes tau tą

medikamentų fotografijas parodysim, kartu su kitom ir tau užteks, - "užgesino" šalis sėdintis.

- O gal jie daugkartinio naudojimo? - apsi-džiaugė atradimu kažkas iš jaunimo.

- Jo, dar pasakyk, kad daugiapakopiai.

- O ką, kodėl negalima kelis kartus naudoti, juk sakė, kad guminiai, - išplėvei kaip kojities. Man tai, pavyzdžiui, tas pats.

- Jai tas pats. O man - ne vistiek, kas prieš mane vartojo.

- Tai tu savo galėsi pasižymėti.

Įtampa didėjo. Ir čia braižytoja Zakarau-skienė sušuko:

- Juos reikia į seifą padėti, kol ramiai, nesinervuodami, rasim kandidatą.

- Į seifą! O gal jie nuo laiko genda! Sudžius ir viskas. Juk visi medikamentai genda.

Staiga pašoko senmergė Jadvyga ir suspigio:

- Aš žinau, aš žinau, ką reikia padaryti. Visi nutilo.

- Žinot, tegu tai bus pereinamasis prizas. Vieną savaitę - vienam, kitą - kitam...

- Tu galvoji, ką kalbi, ar ne? Čia tau ne vėliava, kad pakabinti ir kabo savaitę pas vieną, savaitę - pas kitą. Čia - medikamentai, apsaugos priemonė, juos naudot reikia. O tau, pavyzdžiui, duos, kam tau jie? Tavo veidas -

apsaugos priemonė. O čia, jei gauni tokią dova-ną, tai škart ir įsipareigoji naudoti, apsisau-goti, o po to, kolektyvui atskaitą duoti. Hmm... kada, su kuo ir kiek...

Tuo metu kažkas iš vyrų, sėdindų gale ir žaidžiančių domino, sušuko:

- Siūlau traukti burtus. Kam atiteks trumpesnis degtukas, tas ir laimėjo...

- Trumpesnis degtukas, trumpesnis degtu-kas, - pasipiktino senbuvis Vladovas, - ne į deguką žūrėt reikia, čia gi medikamentai, o ne gesintuvai.

Tuo metu į sceną užlipo pagyvenęs vyriškis ir paklausė:

- Sakykit, o aš, reikšcia, gerai dirbu, nevēluoju, taip. Tai, jeigu man atiteks, tai aš ką - būtinai atsitiktinai bendraut turėsiu, o su žmona negaliu?

Čia pašoko pirminkaujantis:

- Dar kartą aiškinu: čia apsisąuojimo prie-monė nuo AIDS. Kas gi saugosis nuo žmonos? Dar tokios kaip jūsų? Supraskite, čia gi kaip dujokaukė - yra dujos ir dedatės. O brošiūroj aiškiai pasakya: "Atsitiktinai bendraujami".

Todėl, jei kam įteiksim, kolektyvo pavest negalės. Ką čia kolektyvo, - visos šalies. Daiktas tai importinis, reikšcia, ne vienas konvertuojamas rubliukas padėtas. Ir šė tau, atsiranda nesusi-praęs elementas - su žmona. Sažinę reikia turėti. Tuo metu kažkas iš salės nedrąsiai sušu-ko:

- Tai gal, sakau, atgal į trestą grąžinam.

- Jūs ką, iš proto išsikraustėti! - susijaudino pirminkinkas. - Juk jei šį keivirtį nesunaudosim, apkarpyš limtus. Po to galėšite kitų valdybų laimėjimais džiaugtis.

Netikėtai atsidarė salės durys ir įėjo vertėjas.

Priešę pavartė dėželę. Išvertė:

- "No AIDS. Steril. Vienkartiniai švirktai."

Pirminkinkaujantis, kaip stovėjo tribūnoje, taip ir atsidėjo. Kėdės už jo nebuvo. Visi atsi-stojo ir kažkaip keistai šypsodamiesi ir atsi-prašindėdami pradėjo skirstytis.

LTSR pasipelnęs veikėjas
Artūras Orlauskas

DĖMESIO!

Vilniaus planetariume vyks paskaitų ciklas "AIDS Lietuvoje"

Balandžio 4 d. 19 val. - "Medikai - AIDS platin-tojai?"

Balandžio 9 d. 19 val. - "AIDS, homoseksualiz-mas, prostitucija, narkomanija..."

Paskaitas skaitys Lietuvos AIDS profilaktikos centro gydytojai: Saulius Čaplinskas, Algiman-tas Trečiokas, Skaidruolė Zimuš, Lina Šmidt, Gintaras Starkus.

Bus demonstruojami videofilmai, videoklipai, skaidrės.

Taip pat bus galima įsigyti plakatų, lipdukų, prezervatyvų ir vienintelį objektyvią informaciją teikiančią laikraštį "AIDS kronika"!

Gerbiami skaitytojai!

Norėdami geriau žinoti jūsų poreikius, leisti įdo-mesni laikraštį, prašome atsakyti į keletą klausimų. Jūsų atsakymai labai padės mums.

1. Ar patenkina Jus dabartinis laikraščio pavadinimas? Gal reikia pakeisti visą pavadinimą ar šriftą?
2. Ar pakankamai gaunate informacijos?
3. Kokių temų labiausiai laukiate?
4. Kaip manote - ar reikalingas Lietuvai toks lai-kraštis?
5. Kokiomis temomis mažai rašome? Gal galime pasiūlyti naujų temų, idėjų?

Jei nesunku, parašykite plačiau savo nuomonę apie mūsų laikraštį. Iš anksto dėkojame.

Redakcija

Skelbiamas konkursas

Lietuvos AIDS profilaktikos centro vadovo pavaduotojo ekonomikos reikalams vietai užimti.
Informacija - tel. 350465.

Redaktorius Artūras Butkevičius

AIDS KRONIKA

Dvysavaitinis laikraštis "AIDS kronika"
Mūsų adresas: 232021 Vilnius, Molė-tų plentas 40, telefonai 76 32 38, 35 04 65, telefaksas 35 02 25

Formatas A3, 1 sąl. spaudos lankas, ofsetinė spauda. Tiražas 15 000 egz.

Spausdinti Lietuvos spaustuose ir išorėje. Varsio In. g. v. 2.

S L 428

Už. Nr. 550

Redkolegija: Rimantas Šimkus, Artūras Butkevičius (redakto-rius), Saulius Čaplinskas, Asta Lapinskaitė, Rūta Mlinavičiūtė, Algimantas Kriščiūnas (ats. sekretorius), Aldona Rėkuvienė, Lina Šmidt.

Prie laikraščio išleidimo prisidėjo Jolanta Klėtutė, Svajonė Zaremaitė, Povilas Misūnas.